

AZOREN

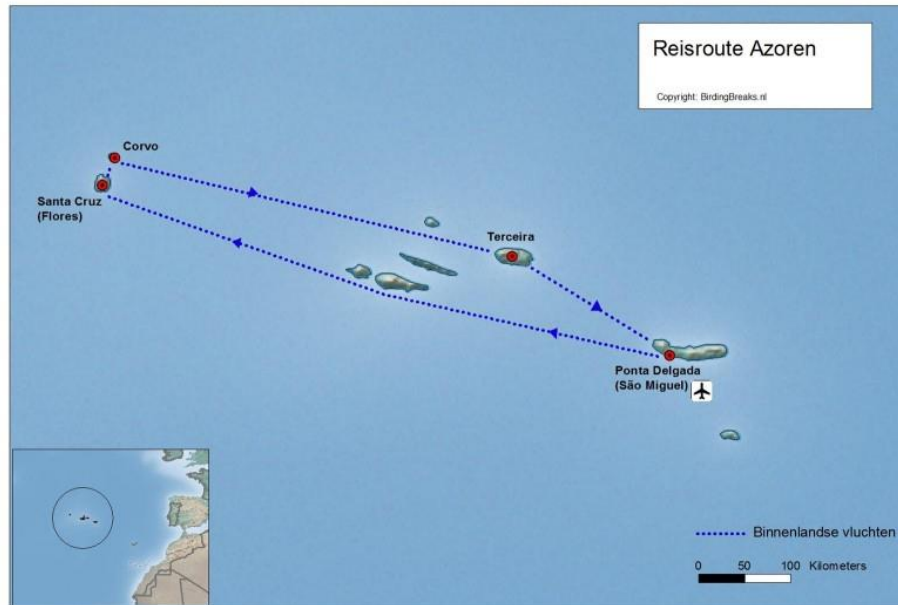
18 t/m 26 september 2014

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Inleiding

De Azoren, een Portugese eilandengroep bestaande uit negen hoofdeilanden, liggen 1400 km uit de kust in de Atlantische oceaan. Er leeft één endemische vogelsoort, de Azoren-goudvink, plus een flink aantal interessante ondersoorten. Daarnaast zijn met name de westelijke eilanden bekend om de dwaalgasten uit Amerika.

Tijdens deze vogelreis wilden we vier eilanden bezoeken: Flores, Corvo, Terceira en Sao Miguel. Een verslag van dag tot dag.

Dag 1: heenreis via Lissabon naar Sao Miguel.

We verzamelden 's ochtends om 9.15 uur op Schiphol: een mooi groepje van 7 deelnemers. Vandaag zou een reisdag zijn met een lange overstaptijd in Lissabon. Het plan was om in Lissabon naar een parkje te gaan om daar al vogelend de tijd te overbruggen. Helaas had onze vlucht vertraging, waardoor het niet de moeite zou lonen om het vliegveld af te gaan. Daarnaast regende het ook nog eens. Van achter de grote glazen ramen van het vliegveld vermaakten we ons met Tapuiten en Witte Kwikstaarten op de landingsbaan, en Kleine Mantelmeeuwen, Houtduiven en Gierzwaluwen (de enigen van de trip) in de lucht. In de verte bad een Torenvalk.

Ook onze vlucht naar Sao Miguel had vertraging. Daar kwamen we aan in het donker, de rit naar het hotel duurde nog geen 10 minuten. Na het inchecken ging een deel van de groep snel naar bed, het was een lange dag geweest. En paar mensen dronken nog even een biertje in de bar: morgen zou het echt gaan beginnen.

Dag 2: vliegen van Sao Miguel naar Flores, de eerste echte vogeldag op Flores.

We moesten al vroeg op: het vliegtuig zou om kwart voor 9 vertrekken, dit keer mooi op tijd. In alle vroegte werden voor het hotel al Geelpootmeeuwen (*ssp 'atlantis'*), Spreeuwen (*ssp 'granti'*), Merels (*ssp 'azorensis'*) en Putters gezien. We vlogen met een *Bombardier 400*, een propellorvliegtuig.

Na een vlucht van dik twee uur landden we op Flores: het was er warm en de zon scheen fel.

Na het regelen van het busje namen we even de tijd om in te checken in ons hotel. Een aantal kamers had een fantastisch uitzicht over zee.

Van de dame van de autoverhuur hoorden we dat het weer op dat moment weliswaar prima was, maar dat het zou omslaan. Wellicht zou onze uitstap naar Corvo niet haalbaar zijn, werd toén al gezegd. Hoe waar zou deze voorspelling blijken te zijn...

We hadden een hele middag de tijd, en besloten om de hoger gelegen kratermeren te bezoeken nu het mooi weer was. Daarna zouden we naar Faja Grande aan de westkust gaan. We bezochten eerst Lagoa Comprida: mooi maar zonder vogels. Vervolgens naar het dichtbij gelegen Lagoa Negra: er zwommen enkele vissen, maar ook hier: geen vogels. Wel zagen we hier enkele Zwervende Heidelibellen en, bijzonder, zeker drie exemplaren van de endemische Flores Heivlinder. Weliswaar waren ze behoorlijk afgevlogen, maar we waren blij met deze zeldzame vlinder, die slechts voorkomt op één kraterhelling en een nabij gelegen vallei op het eiland.

Het volgende kratermeer was Lagoa de Seca, in de vogelgidsen genoemd als een goede plek voor eenden en steltlopers. Wij troffen daar slechts een droge kraterbodem... Lagoa de Branca leverde dan nog drie Blauwe Reigers op. Door naar de kust. We maakten een stop bij Por de Sol, waar we genoten van het geweld van de zee: er was een krachtige branding.

Flores Heivlinder

Vandaar reden we door naar Faja Grande, op Flores beroemd als de plek waar de meeste Amerikaanse dwaalgasten worden ontdekt. Daar dronken we eerst maar 's een kop koffie. Daarna liepen we langs de zee en checkten de plasjes tussen de lavarotsen. We zagen meerdere Geelpootmeeuwen, een Steenloper en twee Regenwulpen. In de bosjes langs de veldjes buiten het dorp vonden we Vinken (*ssp 'moreletti'*), Kanaries en Goudhaantjes (*ssp 'inermis'*). Die laatste werd voor de groep de soort van de dag.

Terug in het hotel, dineren, en de eerste keer lijsten. Ik belde met Carlos, zoon van de hoteleigenaresse, tevens schipper naar Corvo, tevens lokale weerman.. de weersverwachting voor de komende twee dagen was slecht..

Dag 3: de hele dag vogelen op Flores.

De dag begon met een mooie zonsopkomst boven zee, en het was in ieder geval nog droog.

Na het ontbijt reden we over de kustweg naar Ponta Delgada, aan de noordkant van het eiland. Ellen zat, net als gisteren, naast me en hielp om de juiste weg te vinden, erg prettig. In Ponta Delgada wilden we over zee gaan kijken, en het was even zoeken naar het juiste uitzichtpunt. We kwamen eerst bij een klein haventje, waar één Visdief rondvloog.

Vanaf het uitkijkpunt zagen we meerdere Kuhl's Pijlstormvogels, enkele Visdieven, en één Kleine Pijlstormvogel (*ssp 'baroli'*). In de velden zagen we een grote groep Kanaries, van wel 50 exx.

Na een uurtje verplaatsten we ons naar de vuurtoren, iets meer naar het westen. Toen we daar uitstapten zag Ellen 'iets vreemds' opvliegen. Even later zag Ricardo wat het was: een juveniele Blonde Ruiters! Mooi zichtbaar, fouragerend in het korte gras samen met twee Steenlopers. Onze eerste Amerikaanse dwaalgast! De vogel liet zich prachtig zien en fotograferen.

Blonde Ruiters

Na onze lunch in het veld wilden we naar de zuidkant van het eiland. Had bij de vuurtoren zelfs nog even de zon geschenen, nu sloeg het weer om. We reden dwars over het eiland, en ik heb zelden zo'n dichte mist meegemaakt. In Lajes stopten we bij een sportveld waar een grote groep Geelpootmeeuwen rustte. Ze waren opvallend donker, wat ook kwam door het donkere weer. We zagen één Kleine Mantelmeeuw in de groep. In de haven van Lajes zagen we nog meer Geelpoten.

Inmiddels regende het behoorlijk, en we besloten dan eerst maar een koffie te scoren.

De volgende haven die we checkten was die van Santa Cruz: zo konden we tenminste in de bus blijven zitten. Mooi was de constante stroom van Kulhl's Pijlstormvogels. Inmiddels stormde het, de zee kolkte!

In het hotel belde ik weer met Carlos, de weerman. Helaas, onze meerdaagse uitstap naar Corvo moesten we schrappen: het weer was te slecht. Een dagtrip zou later wellicht nog een optie zijn, maar ook dit zou sterk van het weer afhangen.

We aten 's avonds in een leuk en goed restaurant, op loopafstand van ons hotel.

Corvo, gezien vanaf Flores, Ponta Delgada

Dag 4: extra dag Flores: Faia Grande, Lajes en Santa Cruz.

Bij het wakker worden hoorde ik de storm bulderen. De wind kwam uit het oosten, wat ons deed besluiten naar Faia Grande aan de westkant van het eiland te gaan. Onderweg besloten we nogmaals het kratermeer Lagoa Seca te checken. Dit keer hadden we geluk: de regen had er voor gezorgd dat er weer water in de krater stond, en we vonden een mannetje Carolinaeend en 2 mannetjes Zwarte Eend. Er zwom ook nog een hybride Zwarte x Wilde Eend. Lagoa Branca leverde wederom niets op.

Onderweg naar Faia Grande zagen we twee Houtduiven (*ssp: 'azoricus'*). We maakten we een stop bij Fazinha, ook aan de kust. We liepen door een parkachtig huisjespark, op zoek naar een uitzichtpunt over zee. Dat bleek via een steil pad te gaan, te steil voor ons en halverwege keerden we om. In het park checkten we vervolgens de bosjes. Ricardo ontdekte een zangvogel die zich zat te poetsen op een electriciteitsdraad. De afstand was vrij groot, maar gelukkig kon Ellen snel wat foto's via de scoop maken. Het zag er spannend uit, maar wat was het: een Braamsluiper? Het bleef vooreerst een mysterybird.

In Faia Grande liepen we via wat veldjes richting dorp. Op het moment dat een kopje koffie scoorden begon het te regenen. Het weer zag er slecht uit, en we besloten om terug te rijden naar de oostkant van het eiland, om vanuit de bus over zee te kijken. In Santa Cruz leverde dat, naast een constante stroom Kuhl's Pijlstormvogels, een Kleine Pijlstormvogel en een Buwlers Pijlstormvogel op.

s' Avonds zocht ik wederom contact met Carlos om de mogelijkheden voor een dagtrip naar Corvo te bespreken. Dat ging niet lukken, alle vaar- en vliegverkeer voor de volgende dag was stilgelegd.

Dag 5: extra dag Flores: Ponta Gelgada en Faia Grande.

Het was droog toen we wakker werden. De harde wind deed ons naar de noordpunt van het eiland gaan: zeetrek. Onderweg, over de hoge kustweg, kwam de regen al weer met bakken uit de hemel.. overigens hielden de stemming er met z'n allen goed in! In het kleine haventje waar we eerder waren zit nog steeds dezelfde Visdief. Op de velden zien we grote groepen Vinken, Kanaries en Huismussen.

Een stukje verder lag het zogenaamde 'soccerfield', een oud sportveld. Toen we daar aankwamen zagen we vanuit de bus al een aantal steltlopers, interessant! We zagen een Kanoet, een Drieteenstrandloper, en, erg mooi, een Amerikaanse Bontbekplevier. Leuk, om dit soort amerikaanse dwaalgasten ging het! Terwijl we foto's namen kwamen er twee Regenwulpen (géén amerikaanse!) en een Zilverplevier overvliegen. We zagen ze landen in de buurt van de vuurtoren. We hebben daar gezocht maar konden ze niet terug vinden. De Blonde Ruiter van twee dagen geleden zat er nog wel.

Amerikaanse Bontbekplevier

Leuk was dat er nog een Grote Pijlstormvogel tussen de vele Kuhl's werd gezien.

Onderweg naar Faia Grande checkten we wederom de kratermeren, ook een aantal waar we nog niet waren geweest. Op Lagoa Seca zagen we nu 3 Zwarte Eenden en 3 hybriden. De Carolinaeend was ook nog aanwezig. Op Lagoa Branca

was een Blauwe Reiger aanwezig, op Lagoa Rasa enkele badderende Geelpootmeeuwen, Lagoa Funda was leeg.

In Faia Grande dronken we eerst een bak koffie in een shabby jazz-tentje, met uitzicht over zee. We wandelden vervolgens over mooie paadjes door de Lower Fields, én: het weer was nu goed! Overal Vinken en Zwartkoppen (*ssp. 'gularis'*). We zagen een Oeverloper opvliegen, die later werd gedetermineerd als Amerikaanse, vanwege de korte vleugelstreep.

's Avonds aten we in ons inmiddels bekende restaurant Baleia Ocidental: goed en niet duur!

Dag 6: ochtend op Flores, via Terciera naar Sao Miguel.

Het weer was inmiddels een stuk opgeknapt. Onze laatste ochtend op Flores wilden we nog een aantal meren en meertjes bezoeken. Lagoa Lambda was koud en leeg, op Lagoa Seca de inmiddels bekende eenden. We besloten nog even naar het huisjespark bij Fanzinha te gaan, wie weet zouden we de mysterybird van eergister weer zien. We waren ongeveer een uur op de plek geweest en stonden op het punt te vertrekken, toen Els een vogel zag 'die we nog even moesten checken'. En dat was 'm! Nota bene vrij zittend in een struik, en nu konden we 'm beter zien en ook betere foto's maken. De naam Sperwergrasmus viel, maar deze vogel vertoonde niet het gedrag dat we van deze soort kennen in

Sperwergrasmus (foto: Ricardo van Dijk)

Nederland: poetsend op een draad, rustig vrijzittend. Even kwam ook de naam Eastern Warbling Vireo als mogelijkheid voorbij. Het was Laurens Steijn die later die dag reageerde op een foto die we doorstuurden, en de determinatie van Sperwergrasmus bevestigde. Een nieuwe soort voor de Azoren en de meest westelijke waarneming ooit!

Na deze spectaculaire terugvondst gingen we terug naar ons hotel in Santa Cruz, om ons klaar te maken voor de vlucht naar Terceira. In het stadje werden nog even foto's van de mooie kerk gemaakt, met een aantal mooie hagedissen op de trap: *Lacerta dugesi*. In een plantsoen werd een Zuidelijke Koperuil gevonden.

Om 15.40 uur vertrok ons vliegtuig naar Terceira. Daar zouden we een tussenstop maken van enkele uren om 's avonds laat door te vliegen naar Sao Miguel. Doel op Terceira: gebruik maken van de paar uurtjes licht die we daar zouden hebben om te vogelen bij Cabo de Praia, één van de beste steltlopergebieden van de Azoren.

Op Terceira huurden we twee taxi's om ons naar Cabo de Praia te brengen. We spraken af dat diezelfde taxis ons om 18.00 weer zouden ophalen.

Cabo de Praia is een kustgebiedje wat naast een industrieterrein ligt. Het is één van de weinige plekken met zoet water, en daardoor zo goed.

De twee uren die we daar hebben kunnen vogelen waren geweldig. Aan steltlopers zagen we veel Strandplevieren, Steenlopers en Drieteenstrandlopers, 2 Zilverplevieren, 2 Krombekstrandlopers, 8 Grutto's, 1 Rosse Grutto, 1 Kemphaan, 1 Bontbekplevier. Maar het ging natuurlijk om de amerikanen. We konden de volgende bijzondere soorten noteren: 2 Amerikaanse Bontbekplevieren, 1 Gestreepte Strandloper, 1 Kleine Grijze Snip en maar liefst 4 Blauwvleugeltalingen. Een vliegende Watersnip werd later aan de hand van de foto's gedetermineerd als Amerikaanse Watersnip (Wilson's Snipe).

Onze taxi's waren keurig op tijd, en brachten ons terug naar het vliegveld. Daar aten we wat. Om 21.00 vertrok het vliegtuig voor een korte vlucht naar Sao Miguel. Daar regelde ik eerst onze bus en om half 11 waren we in ons hotel, waar we ook op de heenreis hadden geslapen.

Dag 7: Sierra de Tronquera, zoeken naar de Azoren-goudvink.

Voor we op pad gingen ben ik eerst naar de haven van Ponta Delgada gelopen om daar een walvistrip voor de volgende dag te reserveren. Omdat onze trip naar Corvo niet was doorgedaan, boden we dit als Birding Breaks ter compensatie aan aan de deelnemers.

Tegen 10 uur vertrokken we richting Nordeste, om vandaar uit de bergen in te rijden. De bergketen Sierra de Tronquera is de enige plek waar de endemische Azorengoudvink te zien is.

Een eerste stop zagen we Vinken en de Azorean Noctule Bat. Deze vleermuis is het enige inheemse landzoogdier van de Azoren. De soort jaagt overdag, waarschijnlijk doordat er weinig predatoren op de eilanden zijn.

We stopten vervolgens bij het bezoekerscentrum, waar we uitleg kregen over de biologie van de Priolo (de lokale naam voor de Azorengoudvink), de bedreigingen en de beschermingsmaatregelen. We wandelden daar een stukje, waar –kort- twee Azoren-goudvinken werden gespot. De soort was in elk geval binnen!

Azorengoudvink (foto: Ricardo van Dijk)

Vanaf het bezoekerscentrum reden we eerst naar Pico de Bartilimeo: een uitkijkpunt waar ik twee jaar eerder de Priolo had gezien. Die zagen we daar niet, maar wel vier Sao Miguel Heivlinders, net als z'n broertje op Flores een zeldzame endem.

Weer door, nu over een smalle weg die ons dwars door de bergen leidde. Tijdens een aantal stops zagen we nog 7 exemplaren van de Azorengoudvink: twee adulte vogels met een jong, twee exemplaren fouragerend en nog twee overvliegend. Iedereen had deze doelsoort mooi kunnen zien.

Via de zuidkant van het eiland reden we terug en stopten bij Lago de Furnas. Nieuwe soorten voor de trip daar waren de Meerkoet en één enkele Kokmeeuw. Bijzonder vond ik ook het Geel Lantaarntje: deze vrouwtjes van deze juffer leggen op de Azoren eitjes zonder te zijn gepaard.

Het diner gebruikten we in een goed –hoe kan het ook anders- visrestaurant in Ponta Delgada.

Dag 8: Lago Verde en Lago Azul, Whalingtrip.

Het plan voor de ochtend was om via de westelijke kratermeren naar Mosteiros te gaan om daar over zee te kijken. Het was prachtig weer, en bij de beide Lago's maakten we een stop, om daar vervolgens te blijven hangen. Nieuwe soorten voor triplijst waren in eerste instantie een Waterhoen en St. Helenafazantje. Van de laatste –geïmporteerde- soort zagen we een mooi groepje. Nog mooier was de Dikbekfuut die Henk ontdekte tussen een groep Meerkoeten: wéér een Amerikaanse dwaalgast erbij! Mosteiros haalden we dus niet, en we moesten snel terug naar Ponta Delgada voor de walvistrip die we 's middags zouden gaan doen.

Tuimelaar

De Moby Dick vertrok om 2 uur vanuit de haven van Ponta Delgada. Al snel zaten we midden in een groep van zo'n 40 Gewone Dolfijnen (vind ik zelf één van de mooiste dolfijnsoorten, met de gele zandloper-tekening op de flank). Verder op zee zagen we een groep van zo'n 30 Tuimelaars. Deze groep was door een spotter vanaf de wal gezien, en de kapitein werd er telefonisch heen 'gepraat'. De kapitein zorgde door op hoge snelheid een bocht te maken voor een flinke golf, waar de dolfijnen in mee zwommen. Terug bij de kust voeren we om een klein eilandje waar we een Kleine Zilverreiger spotten. We waren al weer op de terugweg toen we een dode walvis zagen drijven. Het bleek een Dolfijn van Cuvier te zijn, een spitssnuitdolfijn. Er waren grote happen uit het dier genomen: het werk van haaien.

's Avonds aten we in het restaurant naast ons hotel: ons laatste avondmaal!

Dag 9: Mosteiros, terugreis.

We hadden tot 13 uur nog tijd om te vogelen. Vandaag reden we in één keer wél naar Mosteiros. Daar keken we met prachtig licht over de zee, een gevoel van afscheid. Vogels daar: Geelpootmeeuwen, enkele Regenwulpen, een Kanoet, en 2 langsvliegende Dougall's Sterns. Mooi waren ook de donkere hagedissen op de lavarotsen.

Vlak voor Ponta Delgada dronken we samen nog een kop koffie, en namen we even tijd om terug te blikken op deze reis. We waren tevreden over de soorten en bijzondere ondersoorten die we hadden gezien, plus de bijzondere soorten die we er als groep uit hadden weten te halen. Het was ook mooi om zo een aantal verschillende eilanden te kunnen bezoeken, elk eiland met z'n eigen schoonheid en sfeer. Het was jammer dat we niet naar Corvo konden gaan, maar het weer hadden we niet in de hand. Desondanks hebben we het maximale uit deze vogelreis gehaald. En, last but not least: de groep was positief en coöperatief, de sfeer was uitstekend.

De vlucht naar Lissabon vertrok om 15.00 uur. Via een korte stop in Lissabon waren we tegen middernacht weer op Schiphol

Lieuwe van Welie, oktober 2014

De groep!

Dikbekfuut, Lago Azul, Sao Miguel

Lago Verde en Lago Azul, Sao Miguel

Lacerta dugesii

Kijken naar de Dikbekfuut

Sao Miguel Heivlinder

Geelpootmeeuw (foto Ricardo van Dijk)

Kleine Grijze Snip, Terceira (foto Ricardo van Dijk)

Cabo de Praia, Terceira

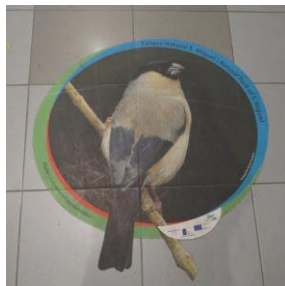
Bloemen op Flores (foto Henk Neerings)

Mosteiros, Sao Miguel

Miradouro de Tronquera (foto Henk Neerings)

Soortenlijst

Azoren

18 tm 26 september
2014

i = geïntroduceerd, z = zeldzaam

	VOGELS		18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	Carolinaeend	<i>Aix sponsa</i>	z			1	1	1			
2	Amerikaanse Zwarte Eend	<i>Anas rubripes</i>	z			2	3	2		1	
3	Wilde Eend	<i>Anas platyrhynchos</i>				2					
4	Blauwvleugeltaling	<i>Anas discors</i>	z					4			
5	Kuhl's Pijlstormvogel	<i>Calonectris diomedea</i>		10	200	300	500	20	10	200	75
6	Kleine Pijlstormvogel	<i>Puffinus assimilis</i>			1	1					
7	Grote Pijlstormvogel	<i>Puffinus gravis</i>					1				
8	Bulwer-stormvogel	<i>Bulweria bulwerii</i>				1					
9	Dikbekfuut	<i>Podilymbus podiceps</i>	z							1	
10	Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>		3			1		1	1	
11	Kleine Zilverreiger	<i>Egretta garzetta</i>	z							1	2
12	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	z	2							1
13	Buizerd	<i>Buteo buteo rothschildi</i>						2	8	8	6
14	Waterhoentje	<i>Gallinula chloropus</i>								1	
15	Meerkoet	<i>Fulica atra</i>							5	6	
16	Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>					1	2			
17	Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	z					1			
18	Amerikaanse Bontbekplevier	<i>Charadrius semipalmatus</i>	z				1	1			
19	Strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus</i>						25			
20	Amerikaanse Watersnip	<i>Gallinago delicata</i>	z					1			
21	Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>				1					
22	Kleine Grijs Snip	<i>Limnodromus griseus</i>	z					1			
23	Grutto	<i>Limosa limosa</i>	z					8			
24	Rosse Grutto	<i>Limosa lapponica</i>	z					1			
25	Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>		2	2		2				2
26	Amerikaanse Oeverloper	<i>Actitis macularius</i>	z				1				
27	Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>		3	6	2	5	30	1	1	5
28	Kanoetstrandloper	<i>Calidris canutus</i>	z				1		1		1
29	Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>					1	30			
30	Gestreepte Strandloper	<i>Calidris melanotos</i>	z					1			
31	Krombekstrandloper	<i>Calidris ferruginea</i>	z					2			
32	Bonte Strandloper	<i>Calidris alpina</i>						1			
33	Blonde Ruiter	<i>Tryngites subruficollis</i>	z		1		1				
34	Kemphaan	<i>Philomachus pugnax</i>	z					1			
35	Geelpootmeeuw	<i>Larus cachinnans atlantis</i>		30	50	40	25	15	25	50	40
36	Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	z	15	2	3					
37	Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>							1		
38	Dougall's stern	<i>Sterna dougallii</i>									2
39	Visdiefje	<i>Sterna hirundo</i>			15	20	10	10	20	25	25
40	Houtduif	<i>Columba palumbus azoricus</i>		15	3	1		1	1	1	
41	Turkse Tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	l					2	1	1	1
42	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	z	7							
43	Sperwergrasmus	<i>Sylvia nisoria</i>				1		1			
44	Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla gularis</i>		7	2	10	4	7	2	4	
45	Goudhaantje	<i>Regulus regulus inermis</i>		7	2	10	10	7			

